

УДК 314:061.2

Головко Л.В.¹, Головко Т.В.²

¹канд.економ.наук, старш.наук.сп. ІДСД ім. М.В. Птухи НАН України

²студ.гр. 42 Б УДУ ім. Михайла Драгоманова

ЛОГІСТИКА ЯК ВАГОМИЙ ФАКТОР НАДАННЯ ВОЛОНТЕРСЬКИХ ПОСЛУГ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Формування логістичних зв'язків у створенні волонтерських послуг є одним із ключових факторів їх створення та надання у залежності від адресних потреб, регіону діяльності волонтерських угруповань, співпраці з іншими структурами неформального сектору. Зокрема з громадськими організаціями, благодійними фондами як державними, так і міжнародними.

В умовах воєнного стану значно активізувався волонтерський рух в усіх регіонах України. Основними причинами є громадський супротив агресору, масова підтримка армії, допомога особам, які постраждали від воєнних дій, надання гуманітарної допомоги ВПО.

Повномасштабне вторгнення 24 лютого 2022 р., територіальна анексія частини української території зі сторони Росії, зумовила концептуальні зміни у векторній спрямованості діяльності неформального сектору, зокрема волонтерських організацій та угруповань. Перевагою волонтерського руху стала всебічна підтримка громадської активності на добровільних засадах. Оперативне реагування щодо надання ефективної адресної соціальної допомоги, гнучкі форми волонтерської діяльності стали найбільш продуктивними особливо у перші місяці російської агресії.

Значущим є організація та формування гуманітарних коридорів з перевезення цивільного населення із зони бойових дій. З надзвичайно великим ризиком для життя волонтери надають послуги перевізників. Автоволонтерство відіграло особливо роль у перевезенні маломобільних верств населення, зокрема дітей, осіб похилого віку. Обізнаність у територіальному просторі щодо об'їзних шляхів, ініціативність волонтерів стали перевагами у координації зусиль, оперативному реагуванні щодо побудови логістичних маршрутів евакуації цивільного населення.

Використання соціального капіталу, мобільність людського фактору зіграли ключову роль у наданні допомоги зі сторони третього сектору, зокрема благодійних структур. Швидка побудова горизонтальних логістичних ланцюгів щодо організації переміщення і вивезення українських біженців стала

ключовим у наданні необхідних умов при перевезенні онкохворих осіб за кордон.

«Першими біженцями, які приїхали до Італії з України були онкохворі діти, особи, які їх супроводжували та медики. Завдяки налагодженій співпраці українського благодійного фонду «Запорука», за підтримки Благодійного фонду Сергія Притули та італійського фонду Soletierre Onlus, упродовж лише 36 годин 19 українських родин були вивезені до Італії» [1]. Значущу роль відіграли також волонтери у наданні послуг перекладачів, гуманітарної допомоги (одягу, продуктів харчування, засобів гігієни), вирішенні побутових проблем і найголовніше у прояві солідарності українському народові в боротьбі проти російського агресора.

Міжнародна підтримка у вигляді гуманітарної допомоги мобілізувала волонтерів та громадських активістів щодо організації її швидкого постачання у малодоступні регіони країни та адресного розподілу постраждалим від війни. У перші місяці війни найбільше допомоги надійшло з європейських країн, зокрема з Німеччини, Польщі та ін.

За даними Верховної Ради України загальний обсяг гуманітарної допомоги, що надійшла в Україну за січень-травень 2022 р., становить 3,9 тис. тонн. Надходження допомоги було оформлено на адресу 180 благодійних фондів та організацій від 29 країн-донорів. Головними донорами стали: Німеччина – 36 % загальних обсягів гуманітарної допомоги (1,4 тис. тонн); США – 17 % (683 тонни); Польща – 11 % (422 тонни); Нідерланди – 8 % (314 тонн); Швеція – 6 % (246 тонн) [2].

Об'єднання волонтерських, міжнародних та державних ініціатив під час війни є надзвичайно значущим. Вагомим є підтримка волонтерського руху, активізація благодійної діяльності провідними українськими компаніями, їх ініціативність у розбудові нових партнерських відносин з міжнародними благодійниками.

Волонтерський рух в Україні має мозаїчне фінансування «знизу», що є одним із індикаторів формування громадянського суспільства. Швидка адаптація до кризових явищ в умовах надзвичайної ситуації, згуртовує населення, мотивує до формування злагодженої командної діяльності, пошуку оптимальних рішень у розв'язанні відповідних питань, в першу чергу надання соціальної допомоги. Зростання довіри до волонтерських угруповань та об'єднань проявляється у збільшенні обсягу донатів на ЗСУ, збільшенні кількості бажаючих долучитись до волонтерської та благодійної діяльності.

Влітку 2022 р. Redwerk реалізувала серед українських компаній, які хочуть долучитись до благодійності, ініціативу розподілу 1 млн грн (четвертий мільйон з шести, що компанія задонатила на підтримку ЗСУ та постраждалих українців з початку війни). Головною умовою було надіслати отриману суму упродовж 10 днів на допомогу ЗСУ і надіслати прув щодо донату (квитанцію,

скриншот про оплату). У підтримці фандрейзингової ініціативи більш активними були жінки, хоча є певні розбіжності у напрямках розподілу donatіv. «Найбільший відрив – у donataх на потреби медиків: 80% жінок проти 20% чоловіків. Чоловіки ж дещо обігнали жінок у пожертвах на військове спорядження: 60% чоловіків проти 40% жінок» [3].

В результаті реалізації даного проєкту підтримку отримали ряд благодійних фондів. У гендерному еквіваленті жінки donatили в 11 фондів, з них: «Народний проєкт», «Пекельна кухня Харкова», Vivakot, Motohelp Kyiv, Фонд Сергія Притули, Фонд Валерія Маркуса, «Госпітальєри», УНІА, UNITED24, Українська волонтерська служба, «Бест френдз»; чоловіки робили donati у 6 фондів, зокрема «Паляниця», «Можемо разом», «Справа громад», МБФ «Смайл», Фонд Сергія Притули, «Пліч-о-пліч Дніпро». Такі сучасні маркетингові підходи покращують згуртованість працівників, їх мотивацію до роботи, підсилюють гендерну рівність, підвищують імідж компанії в цілому, водночас дозволяють задовольнити найрізноманітніші потреби захисників, популяризувати і підвищувати довіру до благодійних фондів.

Волонтерська діяльність стає важливою складовою громадянського суспільства. Вкладання інвестицій у волонтерську діяльність є підтримкою розвитку соціальної згуртованості. На перспективу, волонтерський досвід має враховуватись при працевлаштуванні, вступі у заклади вищої освіти. Важливим також є розвиток корпоративного виробництва, стимулювання до волонтерської діяльності співробітників компаній, державних установ, цим самим посилюючи їх участь у розв'язанні суспільних питань, відновленні української економіки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Капустинська Т. Живеш моментом і робиш свою справу: як «Запорука» допомагає онкохворим дітям та буде дім для переселенців. URL: <https://media.zagoriy.foundation/> (дата звернення 05.08.2022).
2. За п'ять місяців 2022 року України отримала 3,9 тисяч тонн гуманітарної допомоги з-за кордону. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/razom/224488.html> (дата звернення: 11.04.2023).
3. Клягін К. Змішані команди працюють краще, враховують більше потреб клієнтів та швидше адаптуються до кризових ситуацій. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2023/01/31/696508/> (дата звернення: 11.04.2023).